Autumn 2021, Vol 11 (3): 455-472

Calcareous Nannofossils of the Gurpi Formation in Marun Oil Field

Narges Shokri^{1*}, Bahram Alizadeh¹

1- Department of Petroleum Geology and Sedimentary Basin, Faculty of Earth Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Keywords: Late Cretaceous, Biostratigraphy, Calcareous nannofossil, Gurpi Formation, Marun Oil Field

1-Introduction

Well No. 123 is one of the exploration wells located in the center of the subsurface anticline at the Marun Oil Field. Gurpi Formation has 208 meters thick in this well. The primary lithology of the Gurpi Formation includes shale and marl. One of the oldest stratigraphic and paleontological studies on the Gurpi Formation is (Wynd, 1965), which has introduced three biozones.

Other studies on the Gurpi Formation based on calcareous nannofossils in other parts of the Zagros sedimentary basin can be found (Hadavi and Shokri, 2009) in southern Ilam, with Early Campanian-Danian age, (Senemari and Bakhshandeh, 2013), with Late Santonian-Maastrichtian, Shahriyary et al. (2017) in the Samand anticline (Lorestan Province), with Middle Campanian to Late Paleocene (Celandiane) age. Also, by recording a discontinuity in the upper part of Danian, Fereydoonpour et al. (2018), in the Izeh region have introduced CC15 to CC25 biozones based on standard calcareous nannofossil zone of Sissingh (1977), that was proposed was identified the age of Late Coniasian to Late Maastrichtian.

2- Material and methods

Subsurface samples of the Gurpi Formation were transferred to the laboratory and prepared by the smear slide method (Bown and Young, 1998). In this method, a tiny volume of samples is sufficient. Next, the unweathered surface of the sample is scraping into a glass slide. Next, the scraping sediment is diluted with distilled water and spread on the lamella, and dried. This process is repeated several times, and in the last step, after the sediment dries, the lamella is glued to the glass slide with epoxy glue and numbered.

Prepared smear-slides have been studied and imaged for calcareous nannofossil under the Olympus BX60 crosspolarizer and transmitted light microscope. The calcareous nannofossil was carried out at a magnification of 1000x. At the performed slides, identification of the genera and species was done by Perch-Nielsen (1985) and Bown (1998). In the present study, the biostratigraphic zonation is based on sissingh (1977, 1978), as refined by Perch-Nielsen (1979, 1983, 1985) and compared to Burnett (1998). According to the standard patterns, the first occurrence (FO) and last occurrence (LO) of calcareous nannofossil index species have been used for biozonation.

3- Results and discussion

The biostratigraphic value of coccoliths is significant in Mesozoic and Cenozoic. Global expansion, good relative abundance and diversity, high evolutionary speed and short-range have made them standard tools for biostratigraphic studies. For example, Mesozoic biomarkers are found in Bown (1998) and Perch-Nielsen (Boli et al., 1985).

In the studied sequence, a total of thirty-eight calcareous nannofossil species were identified belonging to eighteen genera. The stratigraphic distribution of the identified species is shown in the Figure 3. Some of the identified nannofossil species are illustrated.

The distribution of the Late Cretaceous calcareous nannoplankton in well No. 123 represent nine biozones. The identified biozones in the exploratory well from the base upwards are as follows:

^{*}Corresponding author: n.shokri@scu.ac.ir DOI: 10.22055/AAG.2021.37474.2223 Received 2021-05-19

Autumn 2021, Vol 11 (3): 455-472

Adv. Appl. Geol.

CC17 (CALCULITES OBSCURUS ZONE), CC18 (ASPIDOLITHUS PARCUS ZONE), CC19 (CALCULITES OVALIS), CC20 (CERATOLITHOIDES ACULEUS), CC21 (QUADRUM SISSINGHII), CC22 (QUADRUM TRIFIDUM), CC23 (TRANOLITHUS PHACELOSUS), CC24 (REINHARDTITES LEVIS), CC25 (ARKHANGELSKIELLA CYMBIFORMIS ZONE)

Calcareous nannofossils are widespread in the Cretaceous and are abundant in oceanic and coastal waters (Tappan, 1980). They were present from the poles to the tropics. Various paleoecological parameters affect the diversity, abundance and morphology of calcareous nannofossils, which can be used to study the state of the ancient environment. (Bolli et al., 1985). The abundance of most species is often affected by water stratification (Winter, 1985; Verbeek, 1989; Brand, 1994; Winter and Siesser, 1994; Roth, 1994).

Coccoliths are small, calcite structures that are therefore prone to dissolution. If the coccolith size decreases due to dissolution, we also see a decrease in the diversity of calcareous nannofossil assemblages and a decrease in the abundance of dissolution-prone species (Möller et al., 2020). Another case in point is the determination of the paleoenvironment using parameters such as the relationship between the of the coccolith and the coccosphore size (Young and Ziveri, 2000; Sucheras-Marx et al., 2014) and biometrics (length and width of the coccoon) (Young, 1990; Bornemann et al, 2003; Bornemann and Mutterlose, 2006; Linnert et al., 2014; Lübke et al., 2015, Lübke and Mutterlose, 2016). Some paleoenvironmental parameters of the Gurpi Formation have been studied using the diversity and abundance of nannofossil in the Marun Oil Field.

4- Conclusion

In the present study, eighteen genera and thirty-eight calcareous nannofossil species were identified from the Gurpi Formation in Well No.123 from the Marun oil field. Based on the distribution of identified calcareous nannofossils, nine biozones were identified and introduced. The nannozones are introduced from CC17-CC25 based on global standard biozonation (Sissingh, 1977), comparable to the UC12-UC20 zones of Burnett (1998, 1998). Indicative species in this sequence represent the Late Santonian-Late Maastrichtian age for the Gurpi Formation. Based on the distribution, density and diversity of the paleoenvironmental index taxa, including Watznaueria barnesiae, Micula decussata, Lucianorhabdus cayeuxii, Microrhabdulus decuratus and Micula *murus*, fertility, water temperature and conservation rate were studied. The frequency of cold-water species such as Microrhabdulus decorates and Lucianorhabdus cayeuxii is very low, and below 3% has been recorded. In the studied sequence, the diversity and abundance of some species such as Watznaueria barnesiae, Micula decussata, and Micula murus indicate the warming process on the late Maastrichtian increase in Micula decussata indicates a stressful environment in this area. Due to the low-fertility taxa result and the absence of high-fertility taxa such as Biscutum Constans and Zeugrhabdatus erctus, the studied sequence is considered low-fertility in some parts, including the beginning of the formation and then CC19, CC22 and CC25 fertility zones. Finally, it proposes the distribution of the calcareous nannofossil taxa indicating the low to medium latitude for the Gurpi Formation

References

- Bolli, H.M., Saunders, J.B., Perch-Nielsen, K., 1985. Plankton Stratigraphy. Cambridge University Press, Cambridge. Bown, P.R. (ed.) 1998. Calcareous Nannofossil Biostratigraphy. British Micropalaeontological Society, Kluwer Academic Publishers, Dordecht.
- Bornemann, A., Mutterlose, J., 2006. Size analyses of the coccolith species Biscutum constans and Watznaueria barnesiae from the late Albian « Niveau Breistroffer » (SE France): taxonomic and palaeoecological implications. Geobios 39 (5), 599–615.
- Bornemann, A., Aschwer, U., Mutterlose, J., 2003. The impact of calcareous nannofossils on the pelagic carbonate accumulation across the Jurassic–Cretaceous boundary. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology 199 (3–4), 187–228.
- Bown, P.R., 1998. Calcareous nannofossil biostratigraphy, British Micropalaeontological Society Series, Chapman & Hall/Kluwer Academic Publishers, London, pp. 315.
- Bown, P.R., Young, J.R., 1998. Techniques In: Bown, P.R. (ed.) Calcareous Nannofossil Biostratigraphy, British Micropaleontology Society Publication, pp. 16–28.
- Brand, L.E., 1994. Physiological ecology of marine coccolithophores. In Coccolithophores (eds Winter, A. & Siesser, W. G.), Cambridge University Press, Cambridge, pp. 39–49.
- Burnett, J.A., 1998. Upper Cretaceous. In: Bown, P.R. (ed.) Calcareous Nannofossil Biostratigraphy. British Micropalaeontological Society Series, Chap Kluw Academic Publisher, London, pp. 132–199.

Autumn 2021, Vol 11 (3): 455-472

ACCESS

- Hadavi, F., Shokri, N., 2009. Nannostratigraphy of Gurpi Formation in South of Ilam (Kaaver section). Journal of Sedimentary Facies 2, 217-225 (in Persian).
- Linnert, C., Robinson, S.A., Lees, J.A., Bown, P.R., Perez-Rodríguez, I., Petrizzo, M.R., Falzoni, F., Littler, K., Arz, J.A., Russell, E.E., 2014. Evidence for global cooling in the Late Cretaceous. Nature Communications 5, 1-7.
- Lübke, N., Mutterlose, J., 2016. The impact of OAE 1a on marine biota deciphered by size variations of coccoliths. Cretaceous Research 61, 169–179.
- Lübke, N., Mutterlose, J., Bottini, C., 2015. Size variations of coccoliths in Cretaceous oceans a result of preservation, genetics and ecology. Marine Micropaleontology 117, 25–39.
- Martini, E., 1970. Late Maastrichtian nannoplankton Provinces. Natute 225, 1242-1243.
- Perch-Nielsen, K., 1979. Calcareous nannofossils from the Cretaceous between the North Sea and the Mediterranean. In: Aspekte der Kreide Europas, IUGS Series A 6, 223-272.
- Perch-Nielsen, K., 1983. Recognition of Cretaceous stage boundaries by mean of calcareous nannofossils. In: Birkelund, T. al. (eds.) Symposium Cretaceous Stage Boundaries, Copenhagen (Abstracts), pp.152–156.
- Perch-Nielsen, K., 1985. Cenozoic calcareous nannofossils. In: Bolli, H.M. Saunders J.B., Perch-Nielsen K., (Eds.), Planktonic Stratigraphy, Planktonic Foraminifera, Calcareous Nannofossils and Calpionellids 1, 427–554. Cambridge University Press, Cambridge.
- Senemari, S., Bakhshandeh, L., 2013. The distribution of calcareous nannofossils in the Late Santonian–Late Maastrichtian deposits in the southwest of Iran (Khuzestan Province). Arabian Journal of Geoscience 6, 841–845.
- Sissingh, W., 1977. Biostratigraphy of Cretaceous calcareous nannoplankton. Geologie En Mijnbouw 56, 37-65.
- Sissingh, W., 1978. Microfossil biostratigraphy and stage stratotypes of the Cretaceous. Geologie En Mijnbouw 57, 433–440.
- Suchéras-Marx, B., Giraud, F., Mattioli, E., Gally, Y., Barbarin, N., Beaufort, L., 2014. Middle Jurassic coccolith fluxes: a novel approach by automated quantification. Marine Micropaleontology 111, 15–25.
- Tappan, H., 1980. The Paleobiology of Plant Protists, W.H. Freeman, New York.
- Verbeek, J.W., 1989. Recent calcareous nannoplankton in the southernmost Atlantic. Polarforschung 59, 45–60.
- Winter, A., Siesser, W.G., (Eds), 1994. Coccolithophores, Cambridge University Press, Cambridge.
- Young, J.R., 1990. Size variation of Neogene Reticulofenestra coccoliths from Indian Ocean DSDP Cores. Micropaleontology 9, 71–86.
- Young, J.R., Ziveri, P., 2000. Calculation of coccolith volume and its use in calibration of carbonate flux estimates. Deep-Sea Research II 47, 1679–1700.

HOW TO CITE THIS ARTICLE:

Shokri, N., Alizadeh, B., 2021. Calcareous Nannofossils of the Gurpi Formation in Marun Oil Field. Adv. Appl. Geol. 11(3), 455-472. DOI: 10.22055/AAG.2021.37474.2223 url: https://aag.scu.ac.ir/article_17050.html?lang=en

پاییز ۱۴۰۰، دوره ۱۱، شماره ۳

مطالعه نانوفسیلهای آهکی سازند گورپی، میدان نفتی مارون

نرگس شکری*

گروه زمین شناسینفت و حوضههای رسوبی، دانشکده علومزمین، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

بهرام عليزاده

گروه زمین شناسی نفت و حوضه های رسوبی، دانشکده علومزمین، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

تاريخ دريافت: ۲/۲۹ -۱۴۰۰/۰ تاريخ پذيرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۵

n.shokri@scu.ac.ir

چکیدہ

در مطالعه پیش رو، نانوفسیلهای آهکی سازند گورپی از چاه شماره ۱۲۳ میدان نفتی مارون در حوضه رسوبی زاگرس مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. در این مطالعه، ۳۸ گونه متلعق به ۱۸ جنس از نانوفسیلهای آهکی، از نهشتههای سازند گورپی معرفی شدند. بر اساس گونههای شاخص شناسایی شده، ۹ بایوزون شامل بایوزونهای CC17-CC25 از زونبندی Sissingh (۱۹۷۷) تصحیح شده توسط Perch-Nielsen شاخص شناسایی شده، ۱۹ بایوزون شامل بایوزونهای UC12-UC20 از زونبندی (۱۹۹۸) میباشد. بایوزونهای شناسایی شده بیانگر بازه (۱۹۸۵) معرفی شده است که معادل زونهای UC12-UC20 از زونبندی How (۱۹۹۸) میباشد. بایوزونهای شناسایی شده بیانگر بازه سنی سانتونین پسین تا ماستریشتین پسین برای توالی مورد مطالعه میباشد. به منظور مطالعات دیرینهبوم شناسی، تنوع، فراوانی، سایز و میزان حفظ شدگی تاکسای نانوفسیلی نیز مورد بررسی قرار گرفت. توزیع و فراوانی گونههایی از جمله Afula decussata و میزان مخط شدگی تاکسای نانوفسیلی نیز مورد بررسی قرار گرفت. توزیع و فراوانی گونههایی از جمله Afula decussata و میزان نانوفسیلهای موجود حاکی از آن است که به سمت انتهای سازند بر میزان دما و استرس محیطی افزوده شده است. همچنین اجتماع کلوفسیلهای موجود حاکی از ته نشست سازند گورپی در عرضهای جغرافیایی پایین تا متوسط در زمان کرتاسه پسین میباشد.

مقدمه

میدان مارون با مختصات"۱۳'۵۰۵ شمالی و"۲۹'۵۰ شرقی در استان خوزستان، یکی از بزرگترین میدانهای نفتی حوضه زاگرس و ایران به شمار میآید که در شمالغربی شهرستان امیدیه و در فاصله ۴۰ کیلومتری جنوبشرقی اهواز قرار دارد (شکل ۱). رخنمون سطحی این میدان، سازند آغاجاری بوده و سازندهای آسماری و گروههای بنگستان و خامی، مخازن هیدروکربوری موجود در این میدان هستند. این میدان در بخش شرقی منطقه ساختاری فروافتادگی دزفول، در مجاورت میادین نفتی آغاجاری، اهواز و

چاه شماره ۱۲۳ در مرکز تاقدیس زیرسطحی میدان نفتی مارون واقع است. سازند گورپی در این چاه ۲۰۸ متر ضخامت دارد. سنگ شناسی عمده سازند گورپی در این چاه شامل مارن آهکی، شیل و مارن میباشد.

سازند گورپی یکی از مهمترین سازندهای حوضه رسوبی زاگرس است که پوشسنگ مخازن نفتی سروک محسوب میگردد. برش الگوی این سازند در تنگ پابده در شمال مسجدسلیمان (میدان نفتی لالی) ۳۲۰ متر ضخامت دارد. سازند گورپی در بیشتر نواحی زاگرس دارای لیتولوژی مارن و شیل با میان لایههای سیلتی می-

باشد (Aghanabati, 2004). سن این سازند در نواحی مختلف متفاوت است و مرز زیرین آن در برخی نواحی سانتونین تا کامپانین و مرز بالایی تا پالئوسن ادامه دارد.

از قدیمی ترین مطالعات چینه شناسی و فسیل شناسی صورت گرفته بر روی سازند گورپی می توان به Wynd (۱۹۶۵) اشاره کرد که سه زون زیستی برای این سازند معرفی کرده است. از سایر مطالعات بر روی سازند گورپی بر اساس نانوفسیل های آهکی در Hadavi and می توان به Hadavi and آهکی در سایر نواحی حوضه رسوبی زاگرس می توان به Hadavi and مایر نواحی حوضه رسوبی زاگرس می توان به ماسانین آغازی ـ دانین، Shokri (۲۰۰۹) در جنوب ایلام با سن کامپانین آغازی ـ دانین، پسین ـ ماستریشتین، Shahriyari و همکاران (۲۰۱۷) در طاقدیس سمند (زون ساختاری لرستان) با سن کامپانین میانی تا پالئوسن پسین (سلاندین) و با ثبت یک ناپیوستگی در بخش بالایی دانین و Fereydoonpour و همکاران (۲۰۱۸) در زون ایذه اشاره کرد که بر اساس نانوفسیل های آهکی شاخص بایوزون های 2015 تا 2025 از زونبندی (Sissingh, 1977) مناسایی و سن کنیاسین پسین تا انتهای ماستریشتین پسین برای برش مورد مطالعه پیشنهاد دادند.

اگرچه نانوفسیلهای آهکی به دلیل گسترش جغرافیایی وسیع، تکامل سریع و آمادهسازی سریع به ابزار بسیار مهمی در مطالعات زیستچینهنگاری تبدیل شدهاست؛ اما از نظر دیرینهبومشناسی نیز این گروه فسیلی اخیراً مورد توجه بسیاری قرار گرفته است. از مطالعات دیرینهبومشناسی بر اساس نانوفسیلهای آهکی می توان به Sina و همکاران (۲۰۱۱) در برش پلدختر (تاقدیس کوه سلطان) اشاره کرد که با ثبت گونههای شاخص عرضهای جغرافیایی پایین، عنوان کردند این سازند در بازه زمانی کامپانین – ماستریشتین، در عرضهای پایین نهشته شده است.

در میدان نفتی مارون، مطالعات فسیل شناسی محدودی بر روی سازند گورپی انجام شدهاست که عمدتاً بر اساس فرامینیفرهای بنتیک و پلانکتون بوده است که از آن جمله میتوان به Sadeghi و Darabi (۲۰۱۵) اشاره کرد که سن سازند گورپی در چاههای مورد مطالعه از میدان نفتی مارون را سانتونین پسین تا ماستریشتین پسین تعیین کردهاند. آنها در مقایسه سنگچینه-نگاری و زیستچینهنگاری سازند گورپی در چاههای مورد مطالعه با برش تیپ، اعلام کردند آغاز رسوبگذاری سازند گورپی در این میدان زودتر صورت گرفته است.

شکل ۱- موقعیت میدان نفتی مارون (★)؛ اقتباس با تغییراتی از Esrafili-dizaji و ۲۰۰۷) Rabbani (۲۰۰۷). Fig. 1. Location of Marun Oil Field (★), modified from Esrafili-dizaji and Rabbani (2007).

روش مطالعه

۲۸ نمونهی زیرسطحی از خردههای سازند گورپی به آزمایشگاه منتقل و با روش اسمیر اسلاید آمادهسازی شدهاند (Bown and منتقل و با روش اسمیر اسلاید آمادهسازی شدهاند (Young, 1998 است. سطح غیرهوازده از نمونه با کاردک تراشیده و روی لامل ریخته شده است. رسوب تراشیده شده با آب مقطر رقیق و روی لامل پخش و خشک شده است. این کار چندین بار تکرار می شود و در مرحله آخر پس از خشک شدن رسوب، لامل با چسب اپوکسی بر روی لام چسبانده و شماره گذاری شد. اسمیر اسلایدها جهت مطالعات نانوفسیلی با میکروسکوپ پلاریزان المپوس مدل BX60

مورد مطالعه و عکسبرداری قرار گرفتهاند. بزرگنمایی مورد استفاده در این مطالعه ۱۰۰۰ برابر بوده است. شناسایی جنس و گونهها در اسلایدهای آمادهسازی شده با استفاده از Perch-Nielsen (۱۹۸۵) و ۱۹۹۸) مورت گرفته است (پلیت۱). جنس و گونههای شناسایی شده بر اساس Sissingh (۱۹۹۷) تصحیح شده توسط Perch-Nielsen (۱۹۹۸) و Surnett (۱۹۹۸) زونبندی شدند (شکل ۲). برای زونبندی نمونههای مورد مطالعه، طبق الگوهای جهانی نام برده شده، اولین حضور (Last occurrence) و آخرین حضور (Last occurrence) گونههای شاخص نانوفسیلی مورد استفاده قرار گرفته است.

زيستچينەنگارى نانوفسيلھاى آھكى

گسترش جهانی، تنوع و فراوانی نسبی مناسب، سرعت تکامل بالا و بازه زندگی کوتاه، نانوفسیلهای آهکی را به ابزار استانداردی برای مطالعات زیستچینهنگاری در مزوزوئیک و سنوزوئیک تبدیل کردهاست. زونبندیهای زیستی مربوط به مزوزوئیک در مطالعات کردهاست. (۱۹۹۸) و Perch-Nielsen (۱۹۹۸) آورده شده است.

در توالی مورد مطالعه تعداد ۳۸ گونه متعلق به ۱۸ جنس از نانوفسیلهای آهکی شناسایی شده و گسترش چینهشناسی آنها در شکل ۳ نشان داده شده است. همچنین تصاویر تعدادی از گونههای نانوفسیلهای شناسایی شده در پلیت ۱ آورده شده است.

مبنای زونبندی نانوفسیلی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است زونبندی CC از زونبندی Sissingh (۱۹۷۷ و ۱۹۷۸) است و همان طور که پیشتر گفته شد با زیرتقسیمات کوچکتر توسط UCC-Nielsen (۱۹۸۵) و زونبندی UC از

Burnett (۱۹۹۸) مورد تطابق قرار گرفته است. گسترش و توزیع نانوپلانکتونهای آهکی در توالی چاه شماره ۱۲۳ نشان دهنده ۹ بایوزون از کرتاسه پسین است (شکلهای ۲ و ۳). بایوزونهای شناسایی شده در چاه اکتشافی مورد مطالعه از قاعده به سمت بالا به شرح ذیل میباشد:

(CALCULITES BSCURUSZONE) CC17

این بایوزون از اولین حضور گونه Aspidolithus parcus شناخته می شود اولین حضور گونه Aspidolithus parcus شناخته می شود (Sissingh, 1977). بایوزون CC17 معادل بایوزون 2012 و UC13 از بایوزوناسیون (Burnett, 1998) است (شکل ۲). این زون موید سن سانتونین پسین/کامپانین پیشین است لذا حضور گونه Aspidolithus parcus شاخص مرز سانتونین/کامپانین محسوب می گردد (Perch-Nielsen, 1979). اگرچه طبق نظر *Chiastozygus* (۱۹۸۰)، آخرین حضور Perch-Nielsen, 1979). اگرچه طبق میباشد، اما این گونه در نهشتههای مورد مطالعه مشاهده نشد. با میباشد، اما این گونه در نهشتههای مورد مطالعه مشاهده نشد. با توجه به حضور گونه *Calculites obscurus* در اولین نمونه، این بایوزون از قاعده تا ضخامت ۲۳ متری با اولین حضور گونه بایوزون از قاعده تا ضخامت ۴ متری با اولین حضور گونه

(ASPIDOLITHUS PARCUS ZONE) CC18

این بایوزون از اولین حضور گونه Aspidolithus parcus تا آخرین حضور گونه Marthasterites furcatus در نظر گرفته میشود (Sissingh, 1977). سن این بایوزن کامپانین پیشین میباشد. Sissingh, 1977) زون *Eiffelithus eximius* میباشد. Verbeek (۱۹۷۷) زون قرار داد. Verbeek (داد. ۱۹۷۷) زون را معادل این بایوزون در کامپانین پیشین قرار داد. ۱۹۷۴) زون

Broinsonia parca را از اولین حضور گونه Broinsonia parca تعریف Cratolithoides aculeus تعریف Ceratolithoides کردند، این در حالیست که اولین حضور گونه CC19 تعریف CC19 تعریف محمود وی CC19 تعریف شده است.

بایوزون CC18 همچنین میتواند توسط اولین حضور گونه بایوزون Bukryaster hayi و CC18 تقسیم شود. از طرفی مرز بالایی بایوزن میتواند بر اساس اولین حضور گونه Perch- تعیین گردد (-Nielsen, 1979a باشد (شکل ۲). اولین حضور گونه CC18 معادل Bukryaster hayi می باشد (شکل ۲). اولین حضور گونه Bukryaster hayi در نمونه شماره ۷ در متراژ ۵۰ متری مشاهده شده است. قابل ذکر است که بهثبت نرسید و بخش بالایی این بایوزون با اولین حضور گونه بهتره مشاره ۸ شناسایی شده است. ضخامت این بایوزون ۳۵ متر میباشد.

(CALCULITES OVALIS) CC19

این بایوزون از آخرین حضور گونه Marthasterites furcatus تا اولين حضور Ceratolithoides aculeus معرفي شده (Sissingh 1977) و تصححيح شده توسط -Nielsen (۱۹۸۵) میباشد که بیانگر سن انتهای کامپانین پیشین می باشد. Sissingh (۱۹۷۷) تفکیک زیر تقسیمات CC19a, b را با آخرین حضور Bukryaster hayi پیشنهاد داده است. این بايوزون مطابق با زيرزون UC14d^{TP} و UC15a^{TP} از زونبندی Burnet (۱۹۹۸) (شکل ۲) و بخش بالایی بایوزون NC18 از زونبندى Roth (1978) است. طبق زيرتقسيمات Burnett (۱۹۹۸)، UC14d^{TP} از اولین حضور گونه UC14d^{TP} verbeekii تا اولين حضور گونه Misecnomarginatus pleniporus مى باشد. از آنجايى كه گونه pleniporus furcatus در اسلایدهای مورد مطالعه به ثبت نرسیدهاست، لذا برای تعیین مرز زیرین این بایوزون طبق Burnett (۱۹۹۸)، از گونه Ceratolithoides verbeekii استفاده شدهاست. اولین حضور گونه Ceratolithoides verbbekii در نهشتههای مورد مطالعه از نمونه شماره ۸ در ضخامت ۵۸ متری به ثبت رسیدهاست. در ادامه، آخرین حضور گونه Bukryaster hayi به عنوان بخش زیرین بایوزون CC19b و قاعده بایوزون UC15a^{TP} در نمونه ۹ و در متراژ حدود ۶۷ متری از قاعده سازند به ثبت رسیده است. این بايوزون تا اولين حضور گونه Ceratolithoides aculeus در نمونه شماره ۱۰ ادامه می یابد. پاییز ۱۴۰۰، دوره ۱۱، شماره ۳

زمین شناسی کاربردی پیشرفته

Age	CC zones Sissingh (1977) Perch-Nielsen (1985)	Bioevent	UC Zones Burnett (1998)		Bioevent	Present study	Bioevent
Campanian Maastrichtian	CC25c	M. murus			M. murus		M. murus
	CC25b	L. quadratus	UC20		L. quadratus	CC25	
	CC25a		UC19				
	Reinhardtites levis CC24	R. levis	UC18		R. levis	CC24	R. levis
	Tranolithus phacelosus	T. phacelosus	UC17		T. phacelosus		T. phacelosus
	CC23		UC16		B. parca constricta	CC23	
	Quadrum	R. anthophorus		e	E. eximius E. parallelus		R. anthophorus E. eximius
	trifidum CC22			d		CC22	
		Q. trifidium			+U. trifidus		Q. trifidium
	Quadrum sissinghii CC 21	Q. sissinghii	UC15	c	U. sissinghii	CC21	Q. sissinghii
	Ceratolithoides aculeus CC 20	C. auleus		b	,C. aculeus	CC20	C. aculeus
	Calculithus ovalis			a	M. pleniporus	CC19	
	CC 19			d	C. verbeekii		
	Aspidolithus	M. jurcatus		с	B. heyi		B. heyi
	parcus		UC14	b	B. parca constricta	CC18	
		A. parcus		a	B. parca parca		A. parcus
Santonian	Calculites obscurus		UC13		A. cymbiformis	CC17	
	CC17	C. obscurus	UC 12				C. obscurus
اولين حضور (FO)							
حضور (LO)							آخرین حضور (LO)

شکل ۲- مقایسه زونبندیهای جهانی نانوفسیل آهکی با چاه مورد مطالعه.

Fig. 2. Comparison of the worldwide calcareous nannofossil zonation with that of the present study.

اواخر كامپانین پیشین است. بر اساس نظریه Doeven (۱۹۸۳)، حضور گونه *Eiffellithus eximius* می تواند سنی معادل با این بایوزون ارائه کند. بایوزون CC20 مطابق با زیرزون UC15b (Burnet, 1978) و بایوزون NC19 (Roth, 1978) است. این

(CERATOLITHOIDES ACULEUS) CC20

Ceratolithoides این بایوزون از اولین حضور گونه Uniplanarius sissighii تا اولین حضور گونه (Martini, 1976) معرفی شده و معادل سن

Quadrum trifidum, Reinhardtites anthophorus, Ceratolithoides aculeus, Microrhabdulus decuratus, Watznaueria barnesiae, Micula decussata, Calculites obscurus, Lucianorhabdus cayeuxii, Cribrospherella ehrenbergii, Lucianorhabdus cayeuxii

(TRANOLITHUS PHACELOSUS) CC23

این بایوزون از آخرین حضور گونه Reinhardtites anthophorus تا آخرین حضور گونه *Tranolithus* Sissingh, 1977) phacelosus) و معادل سن مرز كامپانين -ماستریشتین است. برخی نویسندگان معتقدند مرز زیرین زون CC23 توسط آخرين حضور Reinhardtites anthophorus و Eiffellithus eximius و مرز بالایی آن توسط آخرین حضور Tranolithus orionatus نيز شناسايي مي شود (Tranolithus orionatus cc23 ما المالي (and Alaug, 2013; Mandur, 2015). بايوزون مطابق با بایوزونهای UC16-UC17 (شکل ۲) و بخش بالایی بايوزون NC20 است. براساس Sissingh (۱۹۷۷) آخرين حضور گونه Aspidolithus parcus باعث زيرتقسيمات CC23 به CC23a, b می شود. ضخامت این زون در توالی مورد مطالعه ۲۹ متر بوده و تا آخرین حضور گونه Tranolithus phacelosus در نمونه ۲۲ ادامه دارد. آخرین حضور گونه Eiffellithus eximius در این زون و در نمونه ۱۸ به ثبت رسیده است. آخرین حضور گونه Aspidolithus parcus نیز در نمونه شماره ۲۱ به ثبت رسیده است و قاعدہ زیرزون CC23b را مشخص می کند. مهمترین گونه-های شناسایی شده در این بازه شامل موارد زیر میباشد:

Cribrospherella ehrenbergii, Quadrum gothicum, Q. Trifidum, Q. sissinghii, Micula concave, M. decussate, Watznaueria barnesiae, Calculites obscurus. بایوزون با ضخامت ۱۵٫۵ متر از ثبت اولین حضور گونه Ceratolithoides aculeus در نمونه شماره ۱۰ در متراژ ۷۶ متری تا اولین حضور گونه Eiffellithus eximius در نمونه شماره ۱۲ و متراژ ۹۱٫۵ متر می باشد. از گونههای شناسایی شده در این بازه میتوان به گونههای زیر اشاره کرد:

Lithraphidites carniolensis, Tranolithus phacelosus, Microrhabdulus decuratus, Eiffellithus eximus, Lucianorhabdus maleformis, Micula decussata, Reinhardtites anthophorus, Lucianorhabdus cayeuxii, Calculites obscurus, Ceratolithoides aculeus, Ceratolithoides verbeekii

(QUADRUM SISSINGHII) CC21

این بایوزون از اولین حضور گونه Quadrum sissinghii و موید سن ابتدای اولین حضور گونه Quadrum trifidum و موید سن ابتدای کامپانین پسین است (Sissingh, 1977)، که توسط -Perch کامپانین پسین است (Sissingh, 1977)، که توسط -Perch ایرزون Nielsen (۵۹۸) تصحیح شده است. این بایوزون مطابق با زیرزون UC15c (شکل ۲) و بایوزون HC19b است (Nonechi است (Nonechi مورد مطالعه ۱۹۸۵ متر میباشد. آخرین حضور گونه Sissingh *Eiffelithus* در فلسطین اشغالی (;Fokt, 1984, 1984 Moshkovitz, 1984;) در این زون و در زیر اولین حضور Monechi and) در این زون و در زیر اولین حضور Quadrum در نمونه ۱۲ و اولین حضور گونه Thierstein, 1985 Quadrum در نمونه ۱۴ و اولین حضور گونه *sissinghi Chierstein*, 1985

لازم به ذکر است اولین حضور A. cymformis نیز می تواند برای تعیین قاعده زون CC21 مورد استفاده قرار گیرد (-Perch Vielsen 1985) و یا شروع بایوزون UC13 (شکل ۲) کامپانین Burnett, 1998; Linnert et al.,) و یا شروع بایوزون 2013 (شکل ۲) کامپانین (2011) دهد (۱۹۷۷) Sissingh (یولین حضور گونه (دولین حضور گونه CC22 در اواخر کامپانین Intaice کردهاست. برخی نویسندگان نیز اشاره نمودهاند که اولین حضور suppiformis برای تعیین قاعدهٔ زون 2022 در اواخر کامپانین استفاده کردهاست. برخی نویسندگان نیز اشاره نمودهاند که اولین Sige et al., 2007; ست در برخی نواحی در Maireit et al., 2008; Wagreich et al., 2010; Voigt et Sale et al., 2008; Wagreich et al., 2010; Voigt et مطالعه اولین حضور گونه adlar cymformis). در نمونههای مورد مطالعه اولین حضور گونه CC21 مشاهده شده است.

(QUADRUM TRIFIDUM) CC22

Quadrum trifidum این بایوزون از بازه اولین حضور گونه (Uniplanarius trifidus) Bukry and Bramlette,) Reinhardtites anthophorus

Plate1- All figures under ordinary light microscope with X1000 magnification: 1-*Watznaueria barnesiae* (Black, 1959) and Perch-Nielsen (1968); 2-*Braarudosphaera bigelowii* (Gram and Braarud, 1935) and Deflandre (1947); 3-*Micula* sp.; 4, 9-*Quadrum gothicum* Deflandre (1959); 5-*Micula praemurus* (Bukry, 1973) and Stradner and Steinmetz (1984); 6-*Arkhangelskiella cymbiformis* Vekshina (1959); 7-*Calculites ovalis* (Stradner, 1963), Prins and Sissingh (1977); 8-*Aspidolithus parcus expansus* (Wise and Watkins, 1983); 10-*Ceratolithoides kamptneri* Bramlette & Martini, 1943; 11-*Microrhabdulus belgicus* Hay and Towe (1963); 12-*Micula swastika* Stradner and Steinmetz (1984); 13-Quadrum *trifidum* Stradner (1961), Prins and Perch-Nielsen (1977); 14- *Calculites obscurus* (Deflandre, 1959) Prins and Sissingh in (1977); 15- *Ceratolithoides self-trailiae* Burnett sp. (1998a); 16- *Quadrum sissinghii* Perch-Nielsen (1986); 17- *Ceratolithuides aculeus* (Stradner, 1961), Prins and Sissingh (1997); 18- *Ceratolithoides verbeekii* Perch – Nielsen (1979a); 19- *Bukryaster hayai* Bukry (1969), Prinse and Sissingh (1997); 20- *Eiffellithus eximius* (Stover, 1966) and (Perch-Nielsen, 1968).

نمونه شماره ۲۴ را در بر می گیرد. مهمترین گونههای شناسایی شده همراه این بایوزون شامل موارد زیر میباشد (شکل ۳): Braarudosphaera bigelowii, Microrhabdulus decorates, Micula concave, M. decussata, Watznaueria barnesiae

CC25 RKHANGELSKIELLACYMBIFORMIS) (ZONE

این بایوزون از آخرین حضور گونه Reinhardtites levis تا Perch-) Nephrolithus freaquens (ولین حضور گونه

(REINHARDTITES LEVIS) CC24

Tranolithus این بایوزون شامل بازه آخرین حضور گونه Reinhardtites levis Perch-Nielsen تا آخرین حضور گونه Sissingh 1977) (Sissingh 1977)، تصحیح شده توسط Perch-Nielsen (۱۹۸۵)، میباشد. سن این بایوزن اواسط ماستریشتین پیشین در نظر گرفته میشود (Burnett, 1998). این بایوزون با UC18 از زون.بندی Burnett (۱۹۹۸) (شکل ۲) و بخش زیرین بایوزون NC21 مطابقت دارد. این بایوزون از ضخامت ۱۸۳ تا ۱۸۳ متر یعنی از آخرین حضور گونه Tranolithus phacelosus در Keinhardtites levis در گونه Reinhardtites levis در

زمين شناسي كاربردي پيشرفته

Nielsen, 1972 و تصحیح شده توسط Martini, 1976) و با سن ماستریشتین پسین مطابقت دارد. این بایوزون با زونهای NC22 ،NC21 و Roth, 1973) مطابقت دارد. بخش زیرین این زون با عدم حضور گونه Roth و calculites obscurus نیز مشخص میشود. محققین مختلف تعاریف چندی را به زون Perch- نسبت دادهاند. Arkhangelskiella cymbiformis Perch- نسبت دادهاند. مور گونه Perch- نسبت دادهاند. مور گونه Micula (۱۹۷۲) این زون را از آخرین حضور گونه Micula anthophorus و یا Nephrolithus frequens تعریف کرده است به-طوری که برای تعیین مرز بالایی، در عرضهای جغرافیایی پایین از ظهور گونه Micula murus و در عرضهای جغرافیایی بالا از

ظهور گونه Nephrolithus frequens استفاده می شود. طبق نظر Martini (۱۹۷۶)، این زون از آخرین حضور گونه Uniplanarius trifidus تا اولین ظهور گونه Lithraphidites quadratus ادامه دارد. افرادی مانند Doeven (۱۹۸۳) بیان کردند که زون CC25 می تواند به وسیلهٔ اولین حضور گونه Arkhangelskiella cymbiformis تقسیم شود. قابل حضور گونه Lithraphidites quadratus تقسیم شود. قابل ذکر است که اولین حضور گونهٔ Lithraphidites quadratus وابل گونه شاخص خوبی برای عرض های جغرافیایی پایین است، اما این گونه در عرض های جغرافیایی بالا غایب است.

شکل ۳- گسترش گونههای نانوفسیلهای آهکی شناساییشده در چاه شماره ۱۲۳، میدان نفتی مارون. Fig. 3. Distribution of calcareous nannofossil species identified in well No. 123, Marun Oil Field.

ديرينەبومشناسى

نانوفسیلهای آهکی در دوره کرتاسه گسترش جهانی داشته و در آبهای اقیانوسی و ساحلی، از قطب تا نواحی گرمسیری حضور داشتند (Tappan, 1980). در حال حاضر بالاترین تنوع آنها در نواحی فراچاهنده (آپولینگ) غنی از مواد غذایی دیده میشود نواحی فراچاهنده (آپولینگ) غنی از مواد غذایی دیده میشود (Bolli et al., 1985; Verbeek, 1989; . فراوانی بیشتر گونهها نیز اغلب تحت تاثیر لایهبندی آب میباشد (Brand, 1994; Roth, 1994).

یکی از موارد در مبحث تعیین محیط دیرینه استفاده از پارامترهایی مانند رابطه بین سایز کوکولیت و کوکوسفر (Young young, ایومتری (طول و عرض کوکولیت) است (;and Ziveri, 2000; Sucheras-Marx et al., 2014 بایومتری (طول و عرض کوکولیت) است (;Borremann et al., 2003; Bornemann and Mutterlose, 2006; Linnert et al., 2014; Lübke et Mutterlose, 2006; Linnert et al., 2014; Lübke et ساختارهای کوچک و ظریف کلسیتی بوده و بنابراین مستعد انحلال ساختارهای کوچک و ظریف کلسیتی بوده و بنابراین مستعد انحلال مستند. اگر در اثر انحلال، اندازه کوکولیت کاهش فراوانی گونههای مستعد انحلال می گردند (Möller et al., 2020). برخی از پارامترهای تعیین محیط دیرینه سازند گورپی با استفاده از میزان بررسی قرار گرفته است.

شاخص بارورى

گونههای مختلف نانوفسیلهای آهکی شاخص خوبی برای تعیین باروری آب سطحی هستند (Eshet and Almogi, میزان فراوانی نسبی در بین برخی گونههای متعلق به Biscutum ،Watznaueria و Biscutum ،Watznaueria و zeugrhabdotus نشان دهنده سطوح باروری اولیگوتروفیک تا یوتروفیک میباشند (Thialbut, 2007). گونههای مربوط به جنس Biscutum و گونههای کوچک مربوط به جنس جنس Zeugrhabdatus شاخص باروری بالای آب سطحی هستند (Corbett and Watkins, 2013).

لیکی از گونههای مهم در طول کرتاسه، گونه Barnesiae گونه جهانی barnesiae Mutterlose, 1991; Muterlose می باشد. برخی این گونه را بهعنوان گونه جهانی یوتروفیک در نظر می گیرند (Mutterlose, 1991; Muterlose). در نظر می گیرند (and Kessels, 2000; Melinte and Mutterlose, 2001). این گونه در مکانهای فراچاهندگی دیرینه فراوانی کمی داشته (Roth and Bowdler, 1981) *Biscutum* و معمولاً نشاندهنده یک روند Roth, افراونی نسبی گونههای پر بارور مانند *Zeugrhabdatus erctus* است (, 1996; Roth and Krumbach, 1986; Watkins, 1989; Erba, 1990, 1991; Erba et al., 1992; Williams and Bralower, 1995; Bischoff and Mutterlose, 1998;

Fisher and Hay, 1999; Herrle, 2003; Herrle et al., *W. barnesiae* بنابر نظر برخی محققین، نانوفسیل 2003a معمولاً به عنوان شاخص آبهای الیگوتروفیک و کم بارور شمرده Herrle, 2003; Watkins et al., 2005; Hardas). میشود (and Mutterlose, 2007 and Wagreich, 2016).

در اسمیر اسلایدهای مورد مطالعه، گونههای شاخص باروری بالا مانند Biscutum constans و Biscutum به عنوان غایب هستند. اما گونه Watznaueria barnesiae به عنوان تاکسای شاخص باروری پایین حضور دارد. این گونه اگرچه در اکثر نمونهها قابل مشاهده است اما نشاندهنده فراوانی نوسانی در برخی بخشها است (شکل ۴). در ابتدای سازند حضور تاکسای کم بارور بالاست و در ادامه این فراوانی در اکوزونهای Calculites و Quadrum trifidum ovalis Arkhangelskiella و cymbiformis

حفظشدگی نانوفسیلهای آهکی

دیاژنز و انحلال میتوانند میزان حفظشدگی مجموعه نانوفسیلهای آهکی را تغییر دهند و لذا کاربری آنها به عنوان شاخصهای محیط دیرینه در تعیین شرایط آب سطحی اقیانوسها را محدود کنند (Honjo, 1976; Steinmetz, 1994; () با محدود کنند (Herrle, 2003 Andruleit, 1997; نسبت به انحلال بسیار مقاوم هستند و حضور آنها در نمونههای فقیر، میتواند در تفاسیر دیرینهبومشناسی مورد استفاده قرار گیرد.

Micula یکی از گونههای مهم در کرتاسه پسین، *Micula و در برابر انحلال و decussata می*باشد. این گونه یک فرم مقاوم در برابر انحلال و شاخص خوبی برای حفظ شدگی ضعیف و تحمل دیاژنز است. این گونه به همراه گونه برای حفظ شدگی ضعیف، شناخته می شوند (گونه غالب در نمونههایی با حفظ شدگی ضعیف، شناخته می شوند (Hill, 1975; Roth and Kumbach, 1986; Williams . (and Bralower, 1995; Corbett and Watkins, 2013 . (ما Bralower, 1995; Corbett and Gardin نانوفسیلی در طی دورههای الیگوتروفی افزایش می یابند، و بنابراین کاهش تنوع و افزایش فراوانی گونه عنوان شاهدی برای حفظ شدگی معیق برای حفظ شدگی ضعیف، شناخته می شوند (بانوفسیلی در طی دورههای الیگوتروفی افزایش می یابند، و بنابراین ترجیحی آن و تحت تاثیر قرار گرفتن مجموعه توسط دیاژنز باشد. این گونه در صورت غیاب تاکسای آب سرد، حاکی از شرایط دمای گرمتر و باروری پایین نیز می باشد.

در مطالعه پیش رو، حضور گونه W. barnesiae با میانگین حدود ۲۰٪ به ثبت رسیده است. کمترین مقدار (۵٪) در نمونه شماره ۱۴ تا بیشترین مقدار (۲۰٪) در نمونه شماره ۸ مشاهده شدهاست. این گونه در بایوزون CC17 با میانگین ۲۸٫۷۵٪، در بایوزون CC18 با میانگین ۲۹٫۰۰۰، در بایوزون ۲۶۶۶۰، در بایوزون

CC21 با میانگین ۲۵٪، در بایوزون CC22 با میانگین ۲۶٫۲۵٪، در بایوزن CC23 با میانگین ۱۶٫۰۰٪، در بایوزون CC24 با میانگین ۱۳٫۳۰٪ و در بایوزون CC25 با میانگین ۲۸٪ به ثبت رسیده است.

شاخصهای دمایی

برخی از گونههای نانوفسیلی شاخص آبهای سرد (عرضهای جغرافیایی بالا) هستند. حتی مورفولوژی کوکولیت نیز با دما تغییر میکند (Bolli et al., 1985). بیشترین فراوانی گونههای نانوفسیلی در کرتاسه پسین در عرضهای میانی و پایین بوده و لذا کمتر تحت تاثیر تغییرات دمای توده آب قرار داشتهاند.

از گونههای نانوفسیلی که نشاندهنده آب سرد (عرض *Lucianorhabdus* زر از *Lucianorhabdus Lithraphidites carniolensis cayeuxii Micula concava Microrhabdulus decoratus Eprolithus floralis Reinhardtites levis* Mandur and Gardin, 2006; Ashwah, 2015 .(Thierstein, 1976; Thierstein, 1981; Lees, 2002;

برخی نویسندگان گونه Micula decussata را نیز شاخص دمای پایین و سرد در نظر می گیرند (, Wind, 1979; Doeven). مطالعات دیگر نیز دمای پایین و سرد در نظر می گیرند (, 1983; Watkins and Self-Trail, 2005). مطالعات دیگر نیز نشان میدهد که توزیع جهانی این گونه در مجموعههای گرمسیری نشان میدهد که توزیع جهانی این گونه در مجموعههای گرمسیری و نیمه گرمسیری، به بیش از ۸۰٪ میرسد (; Shafik, 1990; Henriksson and Malmgren, 1997; *M. decussata* (یاد Lees, 2002). حاکی از شرایط محیطی با استرس بالا میباشد (, Shatik et al., 2002; 1992, Gardin and Monechi, 1998; Tantawy, 2002; Chibault and Gardin, 2006).

Micula murus از جمله از جمله Micula murus از جمله watznaueria barnesiae .Ceratolitoides acules Watznaueria barnesiae .Ceratolitoides acules Braarudosphaera و Lithraphidites quadratus او النيز به عنوان شاخص آب گرم (عرض پايين) در Sugelowii تيز به عنوان شاخص آب گرم (عرض پايين) در نهشتههای کرتاسه شناخته میشوند (, acom و عرض پايين) در 2007). در مطالعات مربوط به نمونههای برداشت شده از اقيانوس اطلس، نانوليت Micula murus محدود به محيط گرمسيری و نيمه گرمسيری در نظر گرفته شدهاست و در تمام محدودههای نيمه گرمسيری در نظر گرفته شدهاست و در تمام محدودههای Worsely and Lees, 2002; and Gardin, 2010 Martini, 1970; Thierstein, 1976; Thierstein, 1981; این گونه میتواند به عنوان یک تاکسون گرمادوست شناخته شود.

همچنین در برخی مطالعات انجام شده در نمونههای مربوط به قطب جنوب، گونه W. barnesiae در ماستریشتین پسین، به-عنوان شاخص مهاجرت به سمت قطب شناخته می شود که مصادف با یک گرم شدگی در عرض های جغرافیایی قدیمه بوده است (Stott با یک گرم شدگی در عرض های جغرافیایی قدیمه بوده است (and Kennett, 1990; Huber and Watkins, 1992 به نظر می رسد دما نقش مهمی در توزیع این تاکسون بازی کرده-است.

در مطالعه پیش رو، تاکسای آب گرم (عرض پایین) با افزایش چشم گیر در برخی اسلایدها به ویژه در زون CC17 و CC19 و نیز زونهای CC23 و CC25 در انتهای سازند روبرو است (شکل ۴). میزان فراوانی گونه آب سرد از جمله Lucianorhabdus گونه ۳). میزان فراوانی گونه Microrhabdulus decoratus گونه M. decussata در انتهای توالی رو به افزایش است که به نظر میرسد پاسخ مثبت به روند گرم شدگی در انتهای کرتاسه و بیانگر شرایط محیطی پر استرس میباشد.

نتيجهگيرى

در مطالعه حاضر از سازند گورپی در چاه اکتشافی ۱۲۳ میدان نفتی مارون، تعداد ۱۸ جنس و ۳۸ گونه از نانوفسیلهای آهکی شناسایی گردید. بر اساس توزیع نانوفسیلهای آهکی شناسایی شده، تعداد ۹ بایوزون تفکیک و معرفی گردید. نانوزونهای معرفی شده از CC17-CC25 از زونبندی Sissingh (۱۹۷۷) میباشد که معادل زونهای UC12-UC20 از زونبندی Burnett (۱۹۹۸) میباشد. گونههای شاخص شناسایی شده در چاه مورد مطالعه بیانگر سن سانتونین پسین _ ماستریشتین پسین برای سازند گورپی میباشد. بر اساس گسترش، توزیع و فراوانی تاکسای شاخص در تعیین محیط دیرینه از جمله Watznaueria barnesiae، Lucianorhabdus cayeuxii Micula decussata Microrhabdulus decuratus و Microrhabdulus decuratus، ميزان باروری، دمای آب و میزان حفظشدگی مورد بررسی قرار گرفت. فراوانی گونههای آب سرد از جمله Microrhabdulus decorates و Lucianorhabdus cayeuxii بسیار پایین و زیر ۳٪ به ثبت رسیده است.تنوع و فراوانی برخی گونهها از جمله , Micula decussata Watznaueria barnesiae Micula murus در توالی مورد مطالعه، و نسبت آنها با گونههای آب سرد حاکی از سرد شدگی در ابتدای ماستریشتین و سپس روند گرم شدگی به سمت انتهای ماستریشتین بوده و افزایش Micula decussata نشانگر محیط پر استرس در این بخش میباشد.

شکل۴- درصد توزیع شاخصهای پالئواکولوژی در چاه شماره ۱۲۳ میدان مارون. Fig. 4. Paleoecological indicators distribution by percentage in well No. 123 of Marun oil field.

CC19، CC22 و CC25 باروری پایین چشمگیرتر است. در نهایت توزیع مجموعه گونههای نانوفسیل آهکی به ثبت رسیده در چاه شماره ۱۲۳، تهنشست سازند گورپی در عرضهای پایین تا متوسط را پیشنهاد میدهد.

به دلیل ثبت تاکسای کمبارور و عدم حضور تاکسای با باروری بالا از جمله Biscutum constans و Zeugrhabdatus erctus، نهشتههای مورد مطالعه کم بارور در نظر گرفته شدهاند، اما در برخی بخشها، از جمله ابتدای سازند و سپس زونهای

منابع

Aghanabati, A., 2004. Geology of Iran, Geological survery of Iran, p. 586.

- Al-Wosabi, A., Alaug, S., 2013. Calcareous nannofossils biostratigraphy of the Late Early Maastrichtian Age, Block 16, Jiza'-Qamar Basin, Eastern Yemen. Arabian Journal of Geoscience 6, 3581–3594.
- Andruleit, H., 1997. Coccolithophore in the Norwegian-Greenland Sea. Seasonality and assemblage alterations. Marine Micropaleontology 31, 45–64.
- Bischoff, G., Mutterlose J., 1998. Calcareous nannofossils of the Barremian/Aptian boundary interval in NW Europe: biostratigraphic and palaeoecologic implications of a high resolution study. Cretaceous Research 19, 635–661.
- Bolli, H.M., Saunders, J.B., Perch-Nielsen. K., 1985. Plankton Stratigraphy. Cambridge University Press, Cambridge. Bown, P.R. (ed.) 1998. Calcareous Nannofossil Biostratigraphy, British Micropalaeontological Society, Kluwer Academic Publishers, Dordecht.

- Bornemann, A., Aschwer, U., Mutterlose, J., 2003. The impact of calcareous nannofossils on the pelagic carbonate accumulation across the Jurassic–Cretaceous boundary. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology 199 (3–4), 187–228.
- Bornemann, A., Mutterlose, J., 2006. Size analyses of the coccolith species Biscutum constans and Watznaueria barnesiae from the Late Albian "Niveau Breistroffer" (SE France): Taxonomic and palaeoecological implications. Geobios 39, 599–615.
- Bornemann, A., Mutterlose, J., 2006. Size analyses of the coccolith species Biscutum constans and Watznaueria barnesiae from the late Albian «Niveau Breistroffer» (SE France): taxonomic and palaeoecological implications. Geobios 39 (5), 599–615.
- Bornemann, A., Mutterlose, J., 2008. Calcareous nannofossil and 13C records from the Early Cretaceous of the Western Atlantic Ocean: Evidence for enhanced fertilization across the Berriasian-Valanginian transition. PALAIOS 23, 821–832.
- Bown, P.R., 1998. Calcareous nannofossil biostratigraphy, British Micropalaeontological Society Series, Chapman & Hall/Kluwer Academic Publishers, London, pp. 315.
- Bown, P.R., Young, J.R., 1998. Techniques In: Bown, P.R. (ed.) Calcareous Nannofossil Biostratigraphy. British Micropaleontology Society Publication, pp.16–28.
- Bukry, D., 1973. Coccolith and silicoflagellate stratigraphy, Tasman Sea and southwestern Pacific Ocean, Deep Sea Drilling Project Leg 21. Initial Report, Deep Sea Drill, Project 21, 885–893.
- Bukry, D., Bramlettem, M.N., 1970. Coccolith age determinations Leg 3 Deep sea Drilling Project, Initial Report of DSDP 3, 589–611.
- Burnett, J.A., 1998. Upper Cretaceous. In: Bown, P.R. (ed.) Calcareous Nannofossil Biostratigraphy. British Micropalaeontological Society Series, Chap Kluw Academic Publisher, London pp. 132–199.
- Corbett, M., Watkins, K., 2013. Calcareous nannofossil paleoecology of the mid-Cretaceous Western Interior Seaway and evidence of oligotrophic surface waters during OAE2. Palaeogeogphy, Palaeoclimatology, Palaeoecology 392, 510–523.
- Doeven, P.H., 1983. Cretaceous nannofossil stratigraphy and paleoecology of the Canadian Atlantic Margin. Bulletin of the Geological Survey of Canada 356, 1–70.
- Erba, E., 1990. Middle Cretaceous calcareous nannofossils from the western Pacific (Leg 129): evidence for paleoequatorial crossings. In: Dearmont, L.H., Mc Quistion, N.K. (Eds.), Proceedings of the Ocean Drilling Program Scientific Results 129. College Station, Texas, pp. 189–196.
- Erba, E., Castradori, F., Guasti, G., Ripepe, M., 1992. Calcareous nannofossils and Milankovitch cycles: the example of the Gault Clay Formation (southern England). Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology 93, 47–69.
- Eshet, Y., Almogi, L.A., 1996. Calcareous nannofossils as paleoproductivity indicators in Upper Cretaceous organic-rich sequences in Israel. Marine Micropaleontology 29, 37–61.
- Eshet, Y., Moshkovitz, S., Habib, D., Benjamini, C., Margaritz, M., 1992. Calcareous nannofossil and dinoflagellate stratigraphy across the Cretaceous/Tertiary boundary at Hor Hahar, Israel. Marine Micropaleontology 18, 199–228.
- Esrafili-dizaji, B., Rabbani, J., 2007. Geology of Iran's hydrocarbon reservoirs, Avaie zamin, Geological Association of students-University of Tehran, 3(7), 6-11 (in Persian).
- Farouk, S., Faris, M., 2012. Late Cretaceous calcareous nannofossil and planktonic foraminiferal bioevents of the shallow-marine carbonate platform in Mitla Pass, west central Sinai, Egypt. Cretaceous Research 33, 50-65.
- Fereydoonpour, M., Mahanipour, A., Dastanpour, M., 2018. Biostratigraphy of the Gurpi Formation based on Calcareous Nannofossils at the north east of Deh Dasht area (Izeh Zone). Journal of Stratigraphy and Sedimentology Researches University of Isfahan 34 (2), 7-10 (In Persian).
- Fisher, C.G., Hay, W.W., 1999. Calcareous nannofossils as indicators of mid Cretaceous paleofertility along an ocean front, US Western Interior. Geological Society of America, Special Paper 332, 161–180.
- Gale, A.S., Hancock, J.M., Kennedy, W.J., Petrizzo, M.R., Lees, J.A., Walaszczyk, I., Wray, D.S., 2008. Geochemistry, Stable Oxygen and Carbon Isotopes, Nannofossils, Planktonic Foraminifera, Inoceramid Bivalves, Ammonites and Crinoids of the Waxahachie Dam Spillway Section, North

Texas: A Possible Boundary Stratotype for the Base of the Campanian Stage. Cretaceous Research 29, 131-167.

- Gardin, S., Monechi S., 1998. Palaeoecological change in middle to low latitude calcareous nannoplankton at the Cretaceous/Tertiary boundary. Bulletin Society of Geology France 169, 709–723.
- Gradstein, F.M., Ogg, J.G., Schmitz, M.D., Ogg, G.M., 2012. The geologic time scale. The Boulevard, Langford lane, Kidlington, Oxford OX5 1GB, UK 2, pp. 437-1144.
- Gvirtzman, G., Almogi-Labin, A., Moshkovitz, S., Lewy, Z., 1989. Upper Cretaceous high-resolution multiple stratigraphy, northern margin of the Arabian platform, central Israel. Cretaceous Research 10, 107-135.
- Hadavi, F., Shokri, N., 2009. Nannostratigraphy of Gurpi Formation in South of Ilam (Kaaver section). Journal of Sedimentary Facies 2, 217-225 (in Persian).
- Hampton, M.J., Bailey, H.W., Gallagher, L.T., Mortimore, R.N., Wood, C.J., 2007. The biostratigraphy of Seaford Head, Sussex, southern England; an international reference section for the basal boundaries for the Santonian and Campanian Stages in chalk facies. Cretaceous Research 28, 46-60.
- Hardas, P., Mutterlose, J., 2007. Calcareous nannofossil assemblages of Oceanic Anoxic Event 2 in the equatorial Atlantic: Evidence of an eutrophication event. Marine Micropaleontology 66, 52–69.
- Henriksson, A.S., Malmgren, B.A., 1997. Biogeographic and Ecologic Patterns in calcareous nannoplankton in the Atlantic and Pacific Oceans during the Terminal Cretaceous. Studia Geologica Salmanticensia 33, 17–40.
- Herrle, J.O., 2003. Reconstructing nutricline dynamics of mid Cretaceous oceans: evidence from calcareous nannofossils from the Niveau Paquier black shale (SE France). Marine Micropaleontology 47, 307–321.
- Herrle, J.O., Pross, J., Friedrich, O., Hemleben, C., 2003b. Short-Term environmental changes in the Cretaceous Tethyan ocean: micropalaeontological evidence from the Early Albian Oceanic Anoxic Event 1b. Terra Nova 15, 14–19.
- Herrle, J.O., Pross, J., Friedrich, O., Kössler, P., Hemleben, C., 2003a. Forcing mechanisms for mid-Cretaceous black shale formation: evidence from the Upper Aptian and Lower Albian of the Vocontian Basin (SE France). Palaeogeography Palaeoclimatology Palaeoecology 190, 399–426.
- Hill, M.E., 1975. Selective dissolution of mid-Cretaceous (Cenomanian) calcareous nannofossils. Micropaleontology 21, 227–235.
- Honjo, S., 1976. Coccoliths production, transportation and sedimentation. Marine Micropaleontology 1, 65–79.
- Huber, B.T., Watkins, D.K., 1992. Biogeography of Campanian–Maastrichtian calcareous plankton in the region of the Southern Ocean: Paleogeographic and Paleoclimatic implications. In: Kennett. J.P., Warnke. D.A. (Eds.), The Antarctic Paleoenvironment: A Perspective on Global Change. American Geophysical Union, Antarctic Research Series 56, Washington, pp. 31–60.
- Lees, J.A., 2002. Calcareous nannofossils biogeography illustrates palaeoclimate change in the Late Cretaceous Indian Ocean. Cretaceous Research 23, 537–634.
- Linnert, C., Robinson, S.A., Lees, J.A., Bown, P.R., Perez-Rodríguez, I., Petrizzo, M.R., Falzoni, F., Littler, K., Arz, J.A., Russell, E.E., 2014. Evidence for global cooling in the Late Cretaceous. Nature Communications 5, 1-7.
- Linnert, C.h., Mutterlose, J., Jens, O., Herrle, J.O., 2011. Late Cretaceous (Cenomanian-Maastrichtian) calcareous nannofossils from Goban Spur (DSDP Sites 549, 551): Implications for the palaeoceanography of the proto North Atlantic. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology 299, 507-528.
- Lübke, N., Mutterlose, J., 2016. The impact of OAE 1a on marine biota deciphered by size variations of coccoliths. Cretaceous Research 61, 169–179.
- Lübke, N., Mutterlose, J., Bottini, C., 2015. Size variations of coccoliths in Cretaceous oceans a result of preservation, genetics and ecology. Marine Micropaleontology 117, 25–39.
- Mandur, M.M., El-Ashwah, A., 2015. Calcareous nannofossil biostratigraphy and paleoecology of the Maastrichtian in the western coast of the Gulf of Suez, Egypt. Arabian Journal of Geoscience 8, 2537–2550.

Martini, E., 1970. Late Maastrichtian nannoplankton Provinces. Natute 225, 1242–1243.

- Melinte, M., Mutterlose, J., 2001. A Valanginian (Early Cretaceous) 'boreal nannoplankton excursion' in sections from Romania. Marine Micropaleontology 43, 1–25.
- Möllera, C., Bornemannb, A., Mutterlosea, J., 2020. Climate and paleoceanography controlled size variations of calcareous nannofossils during the Valanginian Weissert Event (Early Cretaceous). Marine Micropaleotology 157, 1-13.
- Monechi, S., Therstein, H.R., 1985. Late Cretaceous-Eocene nannofossil and magnetostratigraphic correlations near Gubbio, Italy. Marine Micropaleontology 9, 419-440.
- Moshkovitz, S., 1984. Late Cretaceous calcareous nannofossil biostratigraphy of the Mount Scopus Group. Israel Geological Survey Current Research 1983-1984, 46-48.
- Mutterlose, J., 1991. Das Verteilungs-und Migrationsmuster des kalkigen Nannoplanktons in der borealen Unterkreide (Valangin-Apt) NW Deutschlands. Palaeontographica B221, 27–152.
- Mutterlose, J., Bottini, C., 2013. Early Cretaceous chalks from the North Sea giving evidence for global change. Nature Communications 4, 1686.
- Mutterlose, J., Kessels. K., 2000. Early Cretaceous calcareous nannofossils from high latitudes: implications for palaeobiogeography and palaeoclimate. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, 160, 347–372.
- Perch-Nielsen, K., 1979. Calcareous nannofossils from the Cretaceous between the North Sea and the Mediterranean. In: Aspekte der Kreide Europas, IUGS Series A 6, 223-272.
- Perch-Nielsen, K., 1983. Recognition of Cretaceous stage boundaries by mean of calcareous nannofossils. In: Birkelund, T. al. (eds.) Symposium Cretaceous Stage Boundaries, Copenhagen (Abstracts): 152– 156.
- Perch-Nielsen, K., 1985. Cenozoic calcareous nannofossils. In: Bolli, H.M. Saunders J.B. and Perch-Nielsen. K. (Eds.), Planktonic Stratigraphy, Planktonic Foraminifera, Calcareous Nannofossils and Calpionellids 1, 427–554.
- Perch-Nielsen, K., McKenzie, J., He, Q., 1982. Biostratigraphy and isotope stratigraphy and the, catastrophic, extinction of calcareous nannoplankton at the Cretaceous/Tertiary boundary. Geological Society of American (GSA), Special Publication 190, 353–371.
- Romein, A.J.T., 1979. Lineages in Early Paleocene Calcareous Nannoplankton. Utrecht Micropaleontological Bulletins 22, 18-22.
- Roth, P.H., 1978. Cretaceous nannoplankton biostratigraphy and oceanography of the northwestern Atlantic Ocean. Initial Reports of the DSDP 44, 731-759.
- Roth, P.H., Bowdler, J.L., 1981. Middle Cretaceous calcareous nannoplankton biostratigraphy and oceanography of the Atlantic Ocean. In: Warme. J.E., Douglas, R.G., Winterer. E.L. (Eds.), The Deep Sea Drilling Project: A Decade of Progress. Special Publication, Society of Economic Paleontologists and Mineralogists 32, 517–546.
- Roth, P.H., Krumbach, K.R., 1986. Middle Cretaceous calcareous nannofossil biogeography and preservation in the Atlantic and Indian Oceans: implications for paleoceanography. Marine Micropaleontology 10, 235–266.
- Sadeghi, A., Darabi, G., 2015. Biostratigraphy of the Gurpi Formation in Zagros Basin, Iran. Stratigraphy and Sedimentology Researches University of Isfahan 31 (60), 19-36 (in Persian).
- Senemari, S., Bakhshandeh, L., 2013. The distribution of calcareous nannofossils in the Late Santonian–Late Maastrichtian deposits in the southwest of Iran (Khuzestan Province). Arabian Journal of Geoscience 6, 841–845.
- Shafik, S., 1990. Late Cretaceous nannofossil biostratigraphy and biogeography of the Australian western margin. Bureau of Mineral Resources, Geology and Geophysics, Report 295, 1–164.
- Shahriyari, S., Kani, A., Amiribakhtiar, H., 2017. Biostratigraphy of Gurpi Formation in Samand anticline (Lurestan province) Based on calcareous nannofossils. Stratigraphy and Sedimentology Researches 33 (68), 37-60 (in Persian).
- Sina, M.A., Aghanabati, A., Kani, A.L., Bahadori, A.R., 2011. Biostratigraphy study of Gurpi Formation in Poldokhtar Section (KuhSoltan anticline) based on calcareous nannofossils. Scientific Quarterly Journal: Geoscience, 20(79), 183-188.
- Sissingh, W., 1977. Biostratigraphy of Cretaceous calcareous nannoplankton. Geologie En Mijnbouw 56, 37–65.

- Sissingh, W., 1978. Microfossil biostratigraphy and stage stratotypes of the Cretaceous. Geologie En Mijnbouw 57, 433–440.
- Steinmetz, J.C., 1994. Stable isotopes in modern coccolithophores. In: Winter A. and Siesser W.G. (eds.) Coccolithophores, pp. 219–229. Cambridge University Press, Cambridge.
- Stott, L.D., Kennett, J.P., 1990. The paleoceanographic and paleoclimatic signature of the Cretaceous/Paleogene boundary in the Antarctic: stable isotopic results from ODP Leg 113. Proc. Ocean Drilling Program Sci. Results 113, 829–848.
- Suchéras-Marx, B., Giraud, F., Mattioli, E., Gally, Y., Barbarin, N., Beaufort, L., 2014. Middle Jurassic coccolith fluxes: a novel approach by automated quantification. Marine Micropaleontology 111, 15– 25.
- Tantawy, A.A.A.M., 2002. Calcareous nannofossil biostratigraphy and palaeoecology of the Cretaceous– Tertiary transition in the central eastern desert of Egypt. Marine Micropaleontology 47, 323–356.
- Tappan, H., 1980. The Paleobiology of Plant Protists. W.H. Freeman, New York.
- Thibault, N., Gardin, S., 2006. Maastrichtian calcareous nannofossil biostratigraphy and paleoecology in the Equatorial Atlantic (Demerara Rise, ODP Leg 207 Hole 1258A). Rev de micropalé 49, 199–214.
- Thibault, N., Gardin, S., 2007. The Late Maastrichtian nannofossil record of climate change in the South Atlantic DSDP Hole 525A. Marine Micropaleontology 65, 163–184.
- Thibault, N., Gardin, S., 2010. The calcareous nannofossil response to the End-Cretaceous warm event in the Tropical Pacific. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology 291, 239–252.
- Thierstein, H.R., 1976. Mesozoic calcareous nannoplankton biostratigraphy of marine sediments. Marine Micropaleontology 1, 325–362.
- Thierstein, H.R., 1981. Late Cretaceous nannoplankton and the change at the Cretaceous-Tertiary boundary. In: Warme J.E. Douglas R.G. and Winterer E.L. (eds.) The Deep Sea Drilling Project: A Decade of Progress 32, 355–394. SEPM Special Publication, Tulsa.
- Valentine, P.C., 1980. Calcareous nannofossil biostratigraphy, paleoenvironments, and post Jurassic continental margin development, in Scholle, P.A. ed., Geological studies of the COST No. B-3 well, United States, Mid-Atlantic Coninental Slope area: U.S. Geological Survey Circular 833, 67-84.
- Verbeek, J.W., 1989. Recent calcareous nannoplankton in the southernmost Atlantic. Polarforschung 59, 45–60.
- Voigt, S., Gale, A., Jung, C., Jenkyns, H., 2012. Global correlation of Upper Campanian-Maastrichtian successions using carbon isotope startigraphy: Development of a new Maastrichtian timescale. Newsletters on Stratigraphy 45, 25-53.
- Wagreich, M., 2016. Palaeoenvironmental changes in the northwesren Tethys during the Late Campanian Radotruncana calcata Zone: Implications from stable isotopes and geochemistry. Chemical Geology 420, 280-296.
- Wagreich, M., Summesberger, H., Kroh, A., 2010. Late Santonian bioevents in the Schattau section, Gosau Group of Austria e Implications for the Santonian-Campanian boundary stratigraphy. Cretaceous Research 31, 181-191.
- Watkins, D.K., 1989. Nannoplankton productivity fluctuations and rhythmically-bedded pelagic carbonates of the Greenhorn Limestone (Upper Cretaceous). Palaeogeogrphy, Palaeoclimatoloy, Palaeoecology 74, 75–86.
- Watkins, D.K., Cooper, M.J., Wilson, P.A., 2005. Calcareous nannoplankton response to the Late Albian oceanic anoxic event 1d in the western North Atlantic. Paleoceanography 20, 1–14.
- Watkins, D.K., Self-Trail, J.M., 2005. Calcareous nannofossil evidence for the existence of the Gulf Stream during the late Maastrichtian. Paleoceanography 20, doi: 10.1029/2004PA001121.
- Watkins, D.K., Wise, J.r., S.W., Pospichal, J.J., Crux, J., 1996. Upper Cretaceous calcareous nannofossil biostratigraphy and paleoceanography of the Southern Ocean. In: Moguilevsky, A., Whatley, R. (Eds.), Microfossils and oceanic environments. University of Wales, Aberystwyth Press: 355–381.
- Westbroek, P., De Jong, E.W., Van Der Wal, P., Borman, A.H., De Vrind, J.P.M., Kok, D., De Bruijn, W.C., Parker, S.B., 1984. Mechanism of calcification in the marine alga Emiliania huxleyi. In: Miller, A., Phillips, D., Williams, R.J.P. (eds) Mineral Phase in Biology. Royal Society, London, pp. 25–34.
- Williams, J.R., Bralower, T.J., 1995. Nannofossil assemblages, fine-fraction stable isotopes, and the paleoceanography of the Valanginian–Barremian (Early Cretaceous) North Sea Basin. Paleoceanography 10, 815–839.

Wind, F.H., 1979. Maastrichtian-Campanian nannofloral provinces of the southern Atlantic and Indian Oceans. In: Talwani M. Hay W. and Ryan W.B.F. (Eds.), Deep Drilling Results in the Atlantic Ocean: Continental Margins and Paleoenvironment. American Geophysical Union, Washington, pp. 123–137.

Winter, A., Siesser, W.G. (Eds), 1994. Coccolithophores. Cambridge University Press, Cambridge.

Worsely, T., Winter, A., 1985. Distribution of living coccolithophores in the California Current System, southern California Borderland. Marine Micropalaeontology 9, 385–393.

Wynd, A.G., 1965. Biofacies of the Iranian oil consortium agreement area, I. O. O. C., Report No. 1082.

- Young, J.R., 1990. Size variation of Neogene Reticulofenestra coccoliths from Indian Ocean DSDP Cores. Micropaleontology 9, 71–86.
- Young, J.R., Ziveri P., 2000. Calculation of coccolith volume and its use in calibration of carbonate flux estimates. Deep-Sea Research II 47, 1679–1700.

